

KOMENTÁRE HN

Mário Blaščák

©hn

komentátor HN

mario.blascak@mafrasllovakia.sk

Šachové garde v ECB

Koniec prvej dámy menovej politiky v eurozóne nie je bleškom z jasného neba. Rada guvernérov ECB spoločne s exekutívnou radou rozhoduje v otázkach menovej politiky konsenzuálne. Rozhodnutie je teda výsledkom väčšinovej zhody. Vnútorne pnutie v otázkach ultra uvoľnenej menovej politiky v ECB panuje od čias presadzovania nekonvenčných nástrojov, akým je program nákupu dlhopisov.

Aj keď sa pravé dôvody stratili v diplomatickom jazyku oficiálnych stanovísk, môžeme sa domnievať, že rezignácia Sabíny Lauteschlägerovej z exekutívnej rady ECB je odrazom jej dlhodobého ideologického nesúhlasu s menovou politikou. V čase dlhovej krízy eurozóny, keď Draghi zachraňoval euro za každú cenu a najbystrejšie mozgy ECB konštruovali kvantitatívne uvoľňovanie do podoby, ktorá sa vyhne označeniu monetárne financovanie, v Nemecku o legitimitu tohto programu rozhodol ústavný súd. Nemci nomináciu Lauteschlägerovej do exekutívnej rady ECB získali v hlasovaní o menovej politike stály hlas. Národní guvernéri totiž pri hlasovaní rotujú. Septembrové rozhodnutie znížiť depozitnú úrokovú sadzbu ešte viac do mínusu a oživiť nákup dlhopisov podporila väčšina, ale Nemecko, Rakúsko, Francúzsko, Holandsko a Estónsko boli proti. Hlas jadra eurozóny jednoducho umlčala periférna väčšina.

Garde je situácia v šachu, keď je ohrozená dáma. V minulosti, keď hráč ohrozil súperovu dámu, bol povinný povedať garde!, aby upozornil súpera. V súčasnosti nemusí povedať nič. Draghi sa aspoň poďakoval za jej nehynúcu príspevok blahobytu Európy. Hra s dámou sa končí na prahu nástupu kráľovnej. No tá sa, ako vieme, hýbe len o políčko všetkými smermi.

Martin Behul

©hn

komentátor HN

martin.behul@mafrasllovakia.sk

Smerom k Dzurindovi

Keď Igor Matovič v novembri 2017 predstavil svoju tieňovú vládu, SaS sa nepridala. Sulíkovi Obyčajným ľuďom odkázali, že zo svojich tímlídov by zložili vládu na počkanie. Po tom, ako štyroch z nich Richard Sulík nezaradí na kandidátku pre parlamentné voľby a ďalší dvaja sedia v Bruseli, to už tak ružovo nevyzerá. Sulík robí to isté, o čo sa snaží Robert Fico. Obaja sa snažia udržať si moc. Nezdá sa to, no predpoklady majú. Za oboma stojí väčšina strany. V tom majú výhodu pred Pellegrinim a Ľubomírom Galkom. Fico sa, na rozdiel od Sulíka, môže oprieť aj o vedenie strany, v ktorom si po vlnajšej zmene stanov zabezpečil väčšinu. Sulík zas zariadil, že vedenie strany môže obísť.

Lenže Sulík hrá o stranu, a preto sa musí vystaviť riziku, že tým ohrozí jej volebný výsledok. Fico hrá o víťazstvo vo voľbách a vládu s účasťou Smeru. Preto musí na kandidátku pustiť aj Pellegriniho ľudí, hoci sa tým vystavuje riziku, že tým oslabí svoj vplyv v Smere.

Nečakáme, že Fico odstúpi z kandidátky, ako to urobil Mikuš Dzurinda pod tlakom Smeru pred voľbami v roku 2010. Nečaká to ani Pellegrini. Premiér je však v podobnej pozícii ako Iveta Radičová. Populárna politička, ktorá nemala na to, aby viedla stranu. A ani to nechcela. Ako premiérka neprijala nomináciu na kandidátku a do súboja s Dzurindom nešla, hoci deväť mesiacov predtým porazila Ivana Míkloša v primárkach na volebného lídra o tisíc hlasov. Dzurinda vyhral, no dlhodobo mu to nebolo nič platné. Po strede je predseda Smeru frustrovaný dosť. Nechceme mu pridávať, ale predseda. Ustúpil pre dobro strany presne ako Dzurinda. Skrátka, ako sa hovorí, dobrovoľne nasilu.

DNES PÍŠE

Pohľadom na Dunaj

Oszkár Világi

predseda Predstavenstva
Slovnaftu

Včera sa uskutočnilo štvrté plenárne zasadnutie Dunajského fondu. Iniciátorom vzniku fondu bola Stredoeurópska nadácia so zámerom upriamiť pozornosť na Malý a „veľký“ Dunaj a pokúsiť sa priblížiť riekou k ľuďom. „Žijeme pri rieke, ale nežijeme s riekou,“ odznelo na prvom zasadnutí fondu. Vzdialili sme sa od rieky „fyzicky“, svojou životosprávou, už nás nezásobuje rybami, ale tiež myslím, keďže sa rieky skôr stránime, ako s ňou žijeme.

Rieka so svojim okolím však ponúka ľuďom unikátny priestor pre život. Vo veľkomestách, ale aj na vidieku sa ľudia v 21. storočí vracajú k rieke. Môžu tam tráviť čas s rodinou, oddychovať, športovať, ale aj pracovať na diaľku s notebookom na nohách. Rieka prirodzene pozýva blízkych obyvateľov aj návštevníkov k sebe na návštevu.

Dunajský fond podporuje rozvoj životného priestoru v okolí hlavného toku Dunaja aj Malého Dunaja grantmi, ktoré sa zameriavajú na zlepšenie prístupu k rieke. Sú to malé granty – doteraz ich bolo 25, ktoré majú význam nielen pre budovanie konkrétnych zámerov, no zároveň podporujú komunity a obce v tom, aby sa pri príprave realizá-

Arabský svet nezvláda boj proti domácemu násiliu

TÉMA

Rodové násilie páchané predovšetkým na ženách je epidémiou Blízkeho východu dneška.

the
Globalist

César Chelala

editor The Globalist

Deje sa vo všetkých regiónoch a vplyva na rodiny všetkých spoločenských a náboženských skupín. Podľa štatistik až 37 percent žien v arabských krajinách bolo obeťou domáceho násillia. Kultúrne zvyklosti vrátane strachu z odplaty alebo hanby zabraňujú tomu, aby bolo násilie potrestané. Ženy sa obracujú radšej na rodinu a priateľov ako na políciu. Severná Afrika a Blízky východ sú legislatívne nepripravené. Celosvetovo je domáce násilie príčinou zdravotného postihnutia väčšej intenzity ako dopravné nehody a malária dokopy. Odborní-

ci v oblasti verejného zdravia považujú násilie páchané na ženách za problém, ktorý si vyžaduje špeciálny prístup, lebo zvyšuje riziko problémov duševného zdravia, depresie a samovrážd. Sexuálne násilie tiež zvyšuje riziko prenosu pohlavných chorôb vrátane AIDS.

Svetová organizácia proti mučeniu vyjadrila znepokojenie nad vysokou mierou násillia páchaného na ženách na celom svete. Hoci ustanovenia týkajúce sa domáceho násillia sú zahrnuté vo viacerých vnútroštátnych politikách a zákonoch, pri ich vykonávaní sú problémy. Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie takmer polovicu vrážd žien spáchali ich súčasní alebo bývalí manželia a priatelia.

Štúdie uskutočnené v arabskom svete ukazujú, že 70 percent násillia sa vyskytuje vo veľkých mestách a že takmer 80 percent prípadov sú zodpovednými osobami hlavy rodín, napríklad otcovia alebo najstarší bratia. Vo väčšine prípadov uplatňujú svoje právo potrestať svoje manželky a deti spôsobom, ktorý považujú za vhodný. Právne predpisy na ochranu žien pred domácim zneužívaním majú iba Jordánsko, Libanon, Tunisko, Maroko, Bahrajn a Saudská Arábia. V súvislosti s týmto problémom sa však dosiahol určitý pokrok. Tunisko zvýšilo mieru právnej ochrany žien prijatím legislatívy v roku

”

Takmer polovicu vrážd žien spáchali ich súčasní alebo bývalí manželia a priatelia.

2016. V roku 2009 sa v Jordánsku uskutočnila regionálna konferencia o ochrane rodiny, ktorá sformulovala jednotnú stratégiu na ochranu rodín pred domácim násillím, a to za účasti expertov a sociológov z arabského sveta.

V Maroku zriadila Únia žien poradenské centrá, ktoré ženám umožňujú hovoriť o svojich problémoch a prijímať pomoc. V Egypte bol v súvislosti s týmto javom založený prvý komplexný ženský úkryt. V decembri roku 2018 protestovali demonštranti z celého Izraela, že vláda sa nezaoberala násillím páchaným na ženách. Po protestoch ministerstvo sociálnych vecí oznámilo 150-percentný nárast sťažností na prípady domáceho násillia v krajine.

Dostať pod kontrolu epidémiu násillia však vyžaduje viac. Vlády by mali stáť na čele úsillia o vytvorenie kultúry otvorenosti. Ďalej je potrebné nielen prijať, ale aj presadzovať právne predpisy, ktoré kriminalizujú všetky formy násillia páchaného na ženách vrátane znásillenia v manželstve. Skutočný rozvoj na Blízkom východe nemôže nastať bez pokroku žien a uznania ich práv. Ako sa uvádza v správe o ľudskom rozvoji, „vzostup arabských žien je v skutočnosti predpokladom arabskej renesancie a je príčinne spojený s osudom arabského sveta a dosiahnutím ľudského rozvoja“.

KOTRHA

KRESBA: LUBOMÍR KOTRHA

Pondelok

Martin Vlachynský
analytik INESS

Utorok

Jozef Mihál
exminister práce

Streda

Anton Marcinič
ekonóm a bývalý splnomocnenec vlády
pre najmenej rozvinuté okresy

Štvrtok

Andrej Danko
predseda parlamentu a SNS

Piatok

OSZKÁR VILÁGI
predseda predstavenstva
Slovnaftu

”

Žijeme pri rieke, ale nežijeme s riekou.

cie projektu pozreli na riekou z nových uhlov. Nebudujeme múry, ale prístupové cesty, miesta, kde sa môžeme nalodiť alebo si jednoducho zaplávať či len tak si sadnúť na breh a vychutnať si inú vôňu vzduchu, ako máme doma.

Ďalším zámerom fondu bolo vytvoriť platformu River Lab, kde si štátne orgány, samospráva, ochrannárske organizácie, developeri, obce a občianske združenia môžu vyjasniť svoje postoje k rieke. Takáto platforma u nás nemá veľkú tradíciu, ale dokáže pomôcť výmene názorov a hľadaniu kompromisov. Doteraz sa uskutočnilo päť verejných fór, ktoré ukázali, že platforma so svojimi špeciálnymi sekciami úspešne vytvorila potenciál na stretávanie sa a hľadanie spoloč-

ných riešení, ako využiť priestor, ktorý ponúka rieka. Treba dodať, že záujem o úspešné fungovanie by mali mať v prvom rade samosprávy, veď ich cieľom je najstí najlepší variant na rozvoj pririeknej enklávy.

Tretou, pre verejnú viditeľnosť aktivítom fondu, je podpora série podujatí pod spoločným názvom Slnovrat na Dunaji. Je to už viac ako 160 aktivít od Bratislavy až po Štúrovo, ktoré priblížili riekou tisíckam ľudí.

Pre mňa osobne je Dunajský fond veľmi poučný projekt. Ukazuje, že i napriek dobe digitalizácie a betónu dokážu ľudia oceniť význam takej prírodnej tvorby, akou je nádherný Dunaj. Vedia oceniť krásu, prijať ju za svoju a záujmy prispôsobiť rieke.